

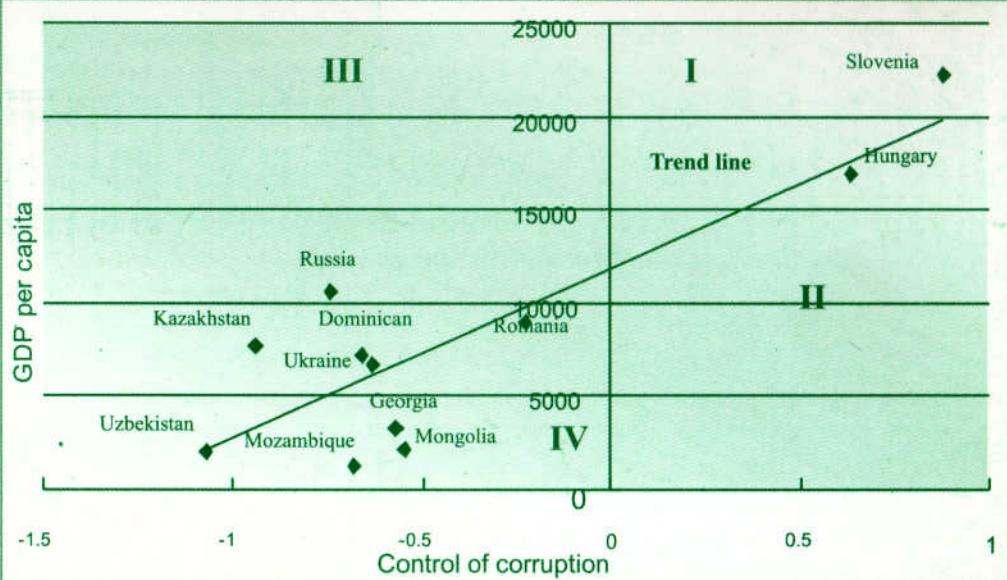

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ

ЭДИЙН ЗАСГИЙН СУРГУУЛЬ

ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик

Сэтгүүлийн редакцийн ЗӨВЛӨЛ

Дарга: Б.Сувд

Гишүүд:

Ц.Аюурзана

П.Лувсандорж

Б.Бат

Н.Батнасан

Д.Моломжамц

Н.Сонинтамир

Д.Даваасүрэн

Н/Б дарга Н.Доосмаа

ХАЯГ:

Улаанбаатар 46-А/121

Монгол Улсын Их Сургууль
Эдийн засгийн Сургууль

УТАС: 11-353774

ФАКС: 976-11-350994

И-МЭЙЛ:

doosmaa@ses.edu.mn

© 2008. МУИС-ийн Эдийн
засгийн сургууль

АГУУЛГА

Өмнөх үг.	3
1. Б.Ариун-Эрдэнэ. "Монгол улс дахь авилгалын шалтгаан ба үр дагаврууд"	5
2. Д.Баярмаа. "Японы бизнесийн мөчлөгийн тогтсон баримтууд"	30
3. Г.Батхүрэл, Ц.Ганбат. "Мэдлэгт суурилсан эдийн засагт шилжихэд мэдээллийн технологийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх нь"	43
4. З.Бороо. "Гадаад хөрөнгө оруулалтыг дэмжих бодлогыг боловсруулах зарим асуудал"	55
5. А.Ганзориг. "Монгол улсын тэтгэврийн болон амьдралын өдөрний актуар тооцоог боловсронгуй болгох нь"	65
6. Д.Дагвадорж, Р.Амарсайхан. "Шинжлэх ухааны ололт, бүтээлийг бизнесийн байгууллагуудад нэвтрүүлэх маркетингийн удирдлагын асуудал"	85
7. Б.Сайнжаргал, Л.Наранчимэг, Л.Оюунцэцэг. "Бизнесийн салбаруудын санхүүгийн тогтвортой байдлын зарим шинжилгээ дүгнэлт"	92
8. Д.Хишгээ. "Хүмүүн капиталын хөрөнгө оруулалтын онолын асуудал"	108
9. Ц.Цэвээн. "Монголын хөдөө аж ахуй дахь бэлчээр, нутгийн зарим асуудал"	121
10. Д.Чүлтэм. "Хөдөө аж ахуйн газрын эдийн засгийн үнэлгээний асуудал"	138
11. Б.Хөгжилт. "Өвөр Монголын эдийн засгийн хөгжлийн өнөөгийн байдал"	155

БҮРЛӨНХОВ

ОМНОХ ҮТ

МУИС-ийн Эдийн Засгийн Сургуулиас эрхлэн гаргадаг “ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик” сэргүүлийн энэ удаагийн дугаарт монгол улсын их дээд сургуулиудын багш наар, судлаач эрдэмдэдийн эрдэм шинжилгээний ажлын үр дүнгээс болон МУИС-ийн ЭЗС, тус сургуулийг төгсогчдийн холбооноос эрхлэн зохион байгуулсан “Монгол улсын хөгжлийн тулгамдсан асуудлууд” сэдэвт эрдэм шинжилгээний хуралд тавигдсан илтгэлүүдийн заримаас Та бүхэндээ толилуулж байна.

Нийтлэгдэж байгаа огүүллүүдийг агуулгын хувьд авч үзвэл, нийгэм, эдийн засаг, бизнесийн оргон хүрээтэй асуудлуудыг олон талаас нь харуулсан байна. тухайлбал, Монгол дахь авилгын шалтгаан үр дагавар, Шинжлэх ухааны ололт, бүтээлийг бизнесийн байгууллагуудад нэвтрүүлэхэд маркетингийн удирдлагын гүйцэтгэх үүрэг, Мэдлэгт суурилсан эдийн засагт шилжихэд мэдээллийн технологийн хэрэглээг нэмэгдүүлэх шаардлага, Японы бизнесийн мочлөгийн тогтсон баримтуудыг авч үзжээ. Түүнчлэн бүртгэл шинжилгээ, банк санхүүгийн асуудлаар бизнесийн салбаруудын санхүүгийн тогтвортой байдлын зарим шинжилгээ дүгнэлт, Монгол улсын тэтгэврийн болон амьдралын даатгалын актуар тооцоог боловсронгуй болгох, Гадаадын хөрөнгө оруулалтын бодлогыг дэмжих зэрэг сонирхолтой судалгаанууд нийтлэгдэж байна. Үүний зэрэгцээ хөдөө аж ахуйн салбарт тулгамдаж байгаа асуудлууд болох Монголын хөдөө аж ахуй дахь бэлчээр, нутгийн болон хөдөө аж ахуйн газрын эдийн засгийн үнэлгээний талаар авч үзсэн нь цаг үеэ олсон аж холбогдолтой болжээ.

Мөн ушигч таны сонирхолд зориулан Овор Монголын эдийн засгийн хөгжил, интеграцчлалын үйл явцыг Хятадын жишээн дээр харуулсан огүүллийг нийтэлжээ.

Академич П.Лувсандорж
Професор Б.Сувд

Editorial
Board

Editor in chief: B.Suvd

Board members:

Ts.Ayurzana

P. Luvsandorj

B.Bat

N.Batnasan

D.Molomjamts

N.Sonintamir

D.Davaasuren

Secretary N.Doosmaa

ADDRESS:

Ulaanbaatar 46-A/121
National University of
Mongolia
School of Economic Studies

TELEPHONE: 11353774

FAX: 976-11-350994

E-MAIL:
doosmaa@ses.edu.mn

© 2008. School of Economic Studies,

CONTENTS

Preface	1
Authors	2
1. B.Ariun-Erdene. "What are causes and consequences of corruption in Mongolia"	5
2. D.Bayarmaa. "The stylized facts of business cycle in Japan"	30
3. G.Batkhuurel, Ts.Ganbat. "To increase utilization of information technology for transition knowledge based economy"	43
4. Z.Boro. "Some issues of supporting policy for foreign investments"	55
5. A.Ganzorig. "To develop actuar calculation of mongolian pension and the insurance"	65
6. D.Dagvadorj, R.Amarsaikhan. "The marketing issue of utilization of scientific innovation in business organizations"	85
7. B.Sainjargal, L.Naranchimeg, L.Oyuntsetseg. "The Analysis of financial sustainability for business sectors"	92
8. D.Khishgee. "The theoretical aspects of investment on human capital	108
9. Ts.Tseveen. "Some issues of pasture land management in agricultural policy"	121
10. D.Chultem. "Some issues of agricultural land's economic valuation"	138
11. B.Khugjilt. "Current situation of Inner Mongolian economic development"	155

ЗОХИОГЧИД

1. **Б.Ариун-Эрдээ.** Эдийн засгийн ухааны магистр, МУИС-ЭЗС-ын ЭЗО-ын тэнхмийн багш, Судалгааны чиглэл: "Макро экономикс, эдийн засгийн осолт". Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээлүүд "Монгол дахь авилгын асуудлууд", "Шилжилтын эдийн засагтай орнуудын хүний хөгжил ба засаглал" 2008
2. **Д.Баярмаа.** Эдийн засгийн ухааны магистр, МУИС-ЭЗС-ын ЭЗО-ын тэнхмийн багш, Судалгааны чиглэл: "Макро эдийн засгийн онол". Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээлүүд "Макро эдийн засаг, бодлого, дасгал, тест" 2007
3. **Г.Батхүрэл.** Доктор(Ph.D). ШУТИС-ийн КТМС-ийн Эдийн засаг, менежментийн салбарын эрхлэгч, менежментийн профессорын багийн тэргүүлэх профессороор ажиллаж байна.
Ц.Ганбат. Доктор(Ph.D) ШУТИС-д багш, Мэдээллийн системийн менежментийн профессорын багийн тэргүүлэх профессор,
4. **З.Бороо.** Доктор(Ph.D). БНСУ-ын Солонгос Судлалын Төв хүрээлэнд, судалганы чиглэл: "Олон улсын хөрөнгө оруулалт" Сүүлийн бүтээл "Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих үйл ажиллагааны бодлогыг тодорхойлох" 2008 он, "Гадаадын шууд хөрөнгө оруулалтыг шийдвэрлэгч хүчин зүйлс" 2005 он,
5. **А.Ганзориг.** Доктор(Ph.D) МУИС-ЭЗС-ийн Санхүүгийн тэнхмийн багш, судалгааны сэдэв: "Эдийн засгийн математик загварчлал, санхүүгийн математик"
6. **Д.Дагвадорж.** Доктор (Sc), профессор. МУИС-ийн ЭЗС-ийн багш, Монголын Маркетингийн Холбооны ерөнхийлогч. Судалгааны чиглэл: Маркетингийн онол, практик, эдийн засаг, бизнесийн хөгжил, тоогвортой хөгжлийн асуудлууд. Сүүлийн жилүүдэд хэвлүүлсэн бүтээл: "Маркетингийн судалгаа" УБ, 2007, "Монгол улс зах зээлд", УБ, 2007
7. **Б.Сайнжаргал.** Доктор (Ph.D), профессор. МУИС-ЭЗС-ийн ННБ-ийн тэнхмийн эрхлэгч. Судалгааны чиглэл: "Санхүү эдийн засгийн болон хөрөнгө оруулалтын шинжилгээ, аудитын удирдлага"
Л.Наранчимэг. Докторант, МУИС-ЭЗС-ийн ННБ-ийн тэнхимд багш судалгааны сэдэв: "Удирдлагын шийдвэр гаргалтад санхүүгийн тайланг ашиглах нь"
Л.Оюунцэцэг. Докторант. МУИС-ЭЗС-ийн ННБ-ийн тэнхимд багш Төсвийн нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлангийн шинжилгээний чиглэлээр судалгааны ажил хийдэг
8. **Д.Хишигээ.** Докторант, МУИС-ЭЗС-ын ЭЗО-ын тэнхмийн багш Судалгааны чиглэл: "Өмч хувьчлал, газрын хувьчлал".
9. **Ц.Цэвээн.** Доктор (Ph.D), МУИС-ийн ЭЗС-ийн Менежментийн тэнхимд ахлах багш. Судалгааны чиглэл: "Монголын малчин өрхийн үүсэл, хөгжил, эдийн засгийн асуудлууд".
10. **Д.Чүлтэм.** Докторант. Судалгааны сэдэв: "Монгол улсын газрын эдийн засгийн үнэлгээ"
11. **Б.Хөгжилт** Өвөрモンголын Их сургуулиас МУИС-ийн ЭЗС-д мэргэжил дээшлүүж байгаа судлаач.